

sidste Aar til i Aar paa 46 887 Kr., fra Aaret 1925—26 betyder det en Nedgang paa 58 707 Kr. Der er ikke Tvivl om, at hvis dette Forslag bliver vedtaget i Aar og fortsættes gennem de kommende Aar, vil det virke ødelæggende for den private Læreruddannelse.

Nu forekommer det mig, at der er Anledning til først at stille det Spørgsmaal, om Staten kan undvære disse Privatseminarier, og det mener jeg, Staten ikke kan. Tallene viser, at der uddannes langt flere paa Privatseminarierne end paa Statsseminarierne, og Staten vilde være ganske ude af Stand til at skaffe det nødvendige Lærermateriale til Veje, hvis Privatseminarierne pludselig ophørte at virke. Jeg kan nævne, at i Aarene fra 1897 til 1924 uddannedes der i alt 10 888 Lærere og Lærerinder paa vore Seminarier. Deraf uddannedes paa Statsseminarierne 2 715 og paa Privatseminarierne 8 173. Det vil sige, at de, der uddannedes paa Statsseminarierne, og de, der uddannedes paa Privatseminarierne, forholder sig som 1 til 3, men hvis vi ser paa, hvad det har kostet Staten i Aarene fra 1897 til 1914, ser vi, at der til Statsseminarierne gennemsnitlig er ydet 180 000 Kr. aarlig, men til Privatseminarierne 90 000 Kr. Medens der er uddannet 3 Gange saa mange paa Privatseminarierne som paa Statsseminarierne i disse Aar, har Statsseminarierne kostet dobbelt saa meget som Privatseminarierne. Dette Forhold er noget forrykket, siden vi overtog de to Seminarier i Sønderjylland, og siden Ribe Seminarium blev Statsseminarium. Forholdet er det, at i de 3 Aar 1924, 1925 og 1926 er der uddannet 511 paa Statsseminarierne, men 1035 paa Privatseminarierne, altsaa dobbelt saa mange paa Privatseminarierne som paa Statsseminarierne.

Den højtærede Minister udtalte forleden, at der var Overproduktion af Lærere for Øjeblikket, og det er muligt, at Tilgangen er noget rigelig, men jeg tror, det er forbigaaende. Det antages, at der er Brug for mellem 500 og 600 Lærere og Lærerinder om Aaret. Vi har 19 Seminarier, og hvis de hver dimitterede 30 hvert Aar, bliver det altsaa 570, saa Antallet kan nogenlunde passe. Men af de 19 Seminarier, vi har, er kun 7 Statsseminarier, de 12 er Privatseminarier, og det er ganske givet, at hvis Staten skulde gaa over til at drive disse 12 Seminarier, vilde det betyde saa betydelige Udgifter, at det vilde være ganske uoverkommeligt.

Derfor tror jeg, man kan sige, at Sta-

ten kan ikke undvære Privatseminarierne, og derfor forstaar jeg ikke, at den højtærede Minister stiller saadanne Forslag, som i Virkeligheden vil betyde, at Privatseminarierne ikke kan fortsætte deres Virksomhed.

Jeg mener, at af økonomiske Grunde skal disse Privatseminarier opretholdes. Jeg mener ikke, at der ikke skal skæres ned paa dette Budget saavel som paa andre, men det skal være efter en rimelig Plan, saa det ikke betyder disse Seminariers Undergang. Men jeg mener ogsaa, at af rent skolemæssige Grunde staar Lovgivningsmagten sig vel ved at bevare disse Seminarier. Ministeren fremhævede, at i Aaret 1919 blev Tilskuddet til disse Privatseminarier stærkt forøget, særlig fordi de havde saa faa Elever. Nu er det sikkert rigtigt, at der i Aarene fra 1914 til 1920 var faa Elever paa vore Seminarier; men jeg tror ikke, at det i særlig Grad gjaldt Privatseminarierne, jeg tror, at det i lige saa høj Grad gjaldt Statsseminarierne. Jeg kan nævne, at et enkelt af vore Statsseminarier, Skaarup, i et Aar dimitterede 4 Elever, og dette Seminarium havde i det Aar kostet 70 794 Kr., saa det blev i alt Fald meget dyre Lærere, der blev uddannet paa dette Statsseminarium.

Naar Tilgangen til vore Seminarier i disse Aar var saa ringe, hang det sikkert sammen med, at det praktiske Arbejde betaltes betydeligt bedre end Lærerarbejdet. Men i 1919, da vi fik Lønningsloven for Folkeskolen og ogsaa Lønningsloven for Statsseminarierne, blev Tilskuddet paa Finansloven til Privatseminarierne ogsaa betydeligt forhøjet, og det var naturligvis en Nødvendighed, at Privatseminarierne maatte have deres Tilskud forhøjet i Lighed med Statsseminarierne. Jeg kan nævne, at afdøde K. M. Klausen, som da var Formand for Finansudvalget, var Privatseminarierne behjælpelig med at faa disse Ting ordnet og erkendte, at det var en Nødvendighed, at de fik dette Tilskud.

Nu siger den højtærede Minister, at der nu er betydeligt flere Elever, og derfor kan Privatseminarierne bedre klare sig med et ringere Tilskud. Men jeg vil gøre den højtærede Minister opmærksom paa, at der ogsaa er sket en betydelig Nedgang i Tilskuddet siden 1919. Jeg kan nævne, at Grundtilskuddet, som i 1919—20 var 10 000 Kr. til hvert Seminarium, er nedsat til 4 500 Kr., og at det Beløb, som er stillet til Ministerens Raadighed til Fordeling efter frit Skøn, oprindelig var 75 000 Kr., men nu er nedsat til 10 000 Kr. Disse to Poster nu sammenlignet